

DEKLARACIJA O LJUDSKIM PRAVIMA

usvojena 1948 godine

- * Svi ljudi su rođeni slobodno i vrijede jednako, bez obzira na rasu, boju kože, političko ili neko drugo shvaćanje, nacionalno ili socijalno porijeklo, imovinu, porijeklo ili društveni položaj.
- * Svi ljudi imaju pravo na život, slobodu i ličnu sigurnost.
- * Nitko ne smije da se podvrgne torturi, surovom, neljudskom ili ponižavajućem postupku ili kažnjavanju.
- * Punoljetni muškarci i žene imaju pravo da se vjenčaju i osnuju porodicu, bez obzira na rasu, nacionalnost ili vjeru. Oni imaju ista prava pri sklapanju braka, za vrijeme braka i nakon rastave braka. Brak uvjetuje potpunu saglasnost obadviju strana.
- * Svi ljudi imaju pravo na slobodu razmišljanja, slobodu svijesti, slobodu vjere i slobodu da mijenjaju religiju ili vjeru.
- * Svi ljudi imaju pravo na slobodu mišljenja i izjašnjavanja.
- * Svi ljudi imaju pravo na rad, slobodan izbor rada, pravedne i zadovoljavajuće radne okolnosti i pravo na zaštitu od nezaposlenosti.
- * Svi ljudi imaju pravo na nastavu. Nastava treba da razvija ličnost i pojača poštovanje prema ljudskim pravima na slobodu.
- * Svi ljudi imaju dužnosti prema društvu.

KONVENCIJA O UKIDANJU SVIH VRSTA DISKRIMINACIJA ŽENA usvojena 1979 godine

- * Žene treba da imaju puna ljudska prava i da ih mogu ostvariti.
- * Obadvoje roditelja snose odgovornost za svoju djecu. Dobro djeteta igra glavnu ulogu.
- * Zakoni moraju da osiguraju pravo žena i ravnopravnost među ženama i muškarcima.
- * Privremeno pozitivno postupanje prema ženama je dozvoljeno ako je svrha da se postigne ravnopravnost.
- * Žene moraju da imaju istu mogućnost da glasaju na opštim izborima, da rade u državnoj službi i da učestvuju u formiranju politike u zemlji uključujući i rad koje vode međunarodne organizacije.
- * Treba poduzeti mjere da se promjeni karakteristično ponašanje muškaraca i žena vezano za socijalna i kulturna porijekla. Predrasude kao običaji koji se zasnivaju na predstavi slabosti jednog spola ili treba ukinuti krute uloge za muškarce i za žene.
- * Žene treba da imaju isto pravo da steknu, promjene ili zadrže svoje državljanstvo i ne smiju udajom da se prisile na državljanstvo supruge.
- * Djeca ne smiju automatski da dobiju državljanstvo oca.
- * Žene imaju jednako pravo na obrazovanje, više studije i diplomu i na tržištu rada.
- * Treba raditi protiv pojednostavljene predstave o ulogama spolova u obrazovanju i radu. Sadržaj udžbenika ne smije da sadrži tradicionalne uloge spolova nego obrnuto da podržava izbor obrazovanja i rada bez obzira na spol.
- * Žene imaju pravo da slobodno biraju profesiju, da dobiju jednaku platu i socijalnu sigurnost, pravo na zaštitu na radu i povlastice na porodicu, pravo na zajam u banci i druge kredite.
- * Žene ne smiju da dobiju otkaz zbog trudnoće ili materinstva.
- * Društvo treba da razvija socijalne usluge koje daju mogućnost kombiniranja porodičnog života sa radom u struci i učestvovanjem u javnom životu.
- * Žene moraju da imaju dostup zdravstvu kao i pravo da biraju da li žele da imaju djecu ili ne.
- * Žene moraju biti jednake pred zakonom i pred sudom.
- * Ženama se ne smije uskratiti pravo na imovinu.
- * Žene moraju imati pravo slobode kretanja i da biraju mjesto boravka.
- * Žene treba da imaju isto pravo na udaju, da biraju bračnog druga, da daju saglasnost na brak, jednaka prava i dužnosti u braku i jednaka prava da zatraže razvod braka.
- * Žene treba da imaju isto pravo na tutorstvo, staranje nad djecom i usvajanje.
- * Žene treba da imaju jednako pravo da biraju porodično prezime.

KONVENCIJA O PRAVU DJECE

usvojena 1989 godien

- * Djetetom u Švedskoj se smatra osoba ispod 18 godina.
- * Sve što ima veze sa djetetom znači da se u prvu ruku misli na dobro djeteta. Dijete ima pravo na život.
- * Dijete se mora registrovati odmah nakon poroda. Dijete ima pravao na ime, državljanstvo i ako je moguće ima pravo da zna ko su mu roditelji.
- * Dijete ne smije protiv svoje volje da se odvaja od svojih roditelja.
- * Dijete treba da se odvoji od roditelja ako je to potrebna za dobro djeteta, napr, ako se radi o nasilju, ili zapuštenosti ili da roditelji žive odvojeno i mora se odlučiti gdje će dijete da živi.
- * Dijete, čiji roditelji žive odvojeno treba da ima kontakt sa oba roditelja, ako se to ne kosi da dobrim djeteta.
- * Dijete ne smije nezakonito da se odvede ili zadrži u inostranstvu.
- * Dijete imaju pravo na sopstveno mišljenje i ima pravo da se slobodno izjasni u svim pitanjima koje se tiču njega. Uzima se u obzir starost i zrelost djeteta.
- * Dijete se u svom privatnom i porodičnom životu ne smije izlagati tiranskim i nazakonitim postupcima.
- * Dijete ne smiju da se izlažu na samovljne ili nedozvoljene zakonske intervencije u privatnom i porodičnom životu.
- * Dijete treba da uz pomoć zakona i uz administrativne i socijalne mjere da se zaštiti od svih oblika fizičkog i psihičkog nasilja, povreda ili nasilja, zapuštenosti ili nemarnog lječenja, tjelesnog zlostavljanja ili iskorištavanja uključujući seksualno nasilje.
- * Dijete koje je privremeno ili za stalno odvojeno od svojih roditelja ima pravo na zaštitu i pomoć od društva. U obzir se uzima etnička, religiozna, kulturna i jezična pozadina djeteta.
- * Dijete sa fizičkim ili psihičkim hendikapom ima pravo na primjeren i pristojan život.
- * Dijete ima pravo na zdravstvo i rehabilitaciju kao i socijalnu sigurnost.
- * Dijete ne smije da se izlaže tradicionalnim običajima koji štete njihovom zdravlju.
- * Dijete imaju pravo na obrazovanje, koje vodi tome da razvije ličnost djeteta, sklonosti, fizičku i psihičku sposobnost. Obrazovanje treba da razvije poštovanje kod djeteta prema roditeljima, i prema sopstvenom kulturnom identitetu, jeziku i sopstvenim vrednovanjima koja važe za zemlju boravka kao i zemlju porijekla, da razvije nacionalna vrijednovanja za kulture koje se razlikuju od njihove sopstvene.
- * Dijete ima pravo na odmor i slobodno vrijeme, igru i rekreaciju prilagođenu starosti djeteta.
- * Dijete ne smiju da se odvode, proda ili iskoristi na način koji bi škodio djetetu.

«Ni jedna kultura, ni jedna religija i nikakva vrednovanja nisu izvinjenje za tlačenje žena. Ni jedna kultura ni jedna religija i nikakva vrednovanja nisu izvinjenje da spriječe mladu djevojku da živi svoj život i da sama donosi svoje odluke»

Mona Sahlin

SKB

Izvod iz tri od

UJEDINJENIH NACIJA

Međunarodnih dokumenata:*

- Deklaracija o (pravima čovjeka) ljudskim pravima
- Konvencija o ukidanju svih vrsta diskriminacija žena
- Konvencija o pravu djece

Obrada originalnog teksta

Simone Lindsten, Kotarska uprava, Västra Götalands län

Prijevod:

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

*Za tekstove u cjelini, www.humanrights.se